

Het kan niet geloofend worden, dat de in hoofdzaak sociologische opvatting van het misdrijf zeer verbreid is. En is het wonder? Zeker heeft het niet ontbroken, ook van den kant der anthropologische school, aan pogingen om te doen zien, bepaaldelijk dat de criminaliteit niet in rechte verhouding staat tot gebrek aan stoffelijke middelen, maar vaak juist uitbreekt in sociaal beteren toestand. Maar het meer algemeene, het minder grijpbare van de beschouwing doet haar gemakkelijk ingang vinden. Zij is zoo verleidelijk voor wie de maatschappelijke inrichting meer fundamenteel willen omzetten. Zelfs leent zij zich niet slecht voor de prediking van eene algemeene schuld, waarnaar velen hooren willen, — en die niets beteekent, — zonder erkenning van geheel persoonlijke schuld.

De anthropologische en de sociologische school verschillen ongetwijfeld. Reeds in het toekennen van den voornaamsten invloed door de eene aan de biologische, door de andere aan de sociale factoren.

Natuurlijk is dit onderscheid ook van beteekenis voor de maatregelen ten opzichte van den misdadiger te nemen en die, welke bedoelen meer algemeen de criminaliteit te bestrijden.

Voor de anthropologische school hebben sociale maatregelen althans ten opzichte van een deel der menschen alleen beteekenis om het te voorschijn komen van den misdadigen aanleg te verzwaren. Ook wordt de behandeling van den misdadiger eene andere. Zelfs laat zich begrijpen, dat velen aan beterschap van den geboren misdadiger weinig hechten. In *L'uomo delinquente* kent LOMBROSO niet veel gewicht toe aan de karaktergenezingen, die GALAVARDIN beweert langs homoeopathischen weg verkregen te hebben 97). Maar te Genève, waar hij zeide, dat de geboren criminaliteit altijd uit epilepsie voorkomt, sprak hij met meer instemming over het medisch behandelen der misdadigers. Hij ried daar om als de allopathen geen baat brengen, de homoeopathen te hulp te roepen, die afzonderlijke geneesmiddelen hebben tegen zedeloosheid, neiging tot diefstal, neiging tot moord, en voor drankzuchtigen en hunne kinderen 98).

Zoo moeten doctor en apotheker de misdadigers genezen.

Maar ook onder de sociologische richting is verschil in waardeering van de tegen de criminaliteit in het algemeen aan te